Metodologický seminář – II.
JASP - úvod

Pavlína Janošová

janosova@htf.cuni.cz

Konzultace **po dohodě**:

v MS Teams

případně přes Skype

či Zoom

Statistický volně dostupný program JASP:

(https://jasp-stats.org/download/)

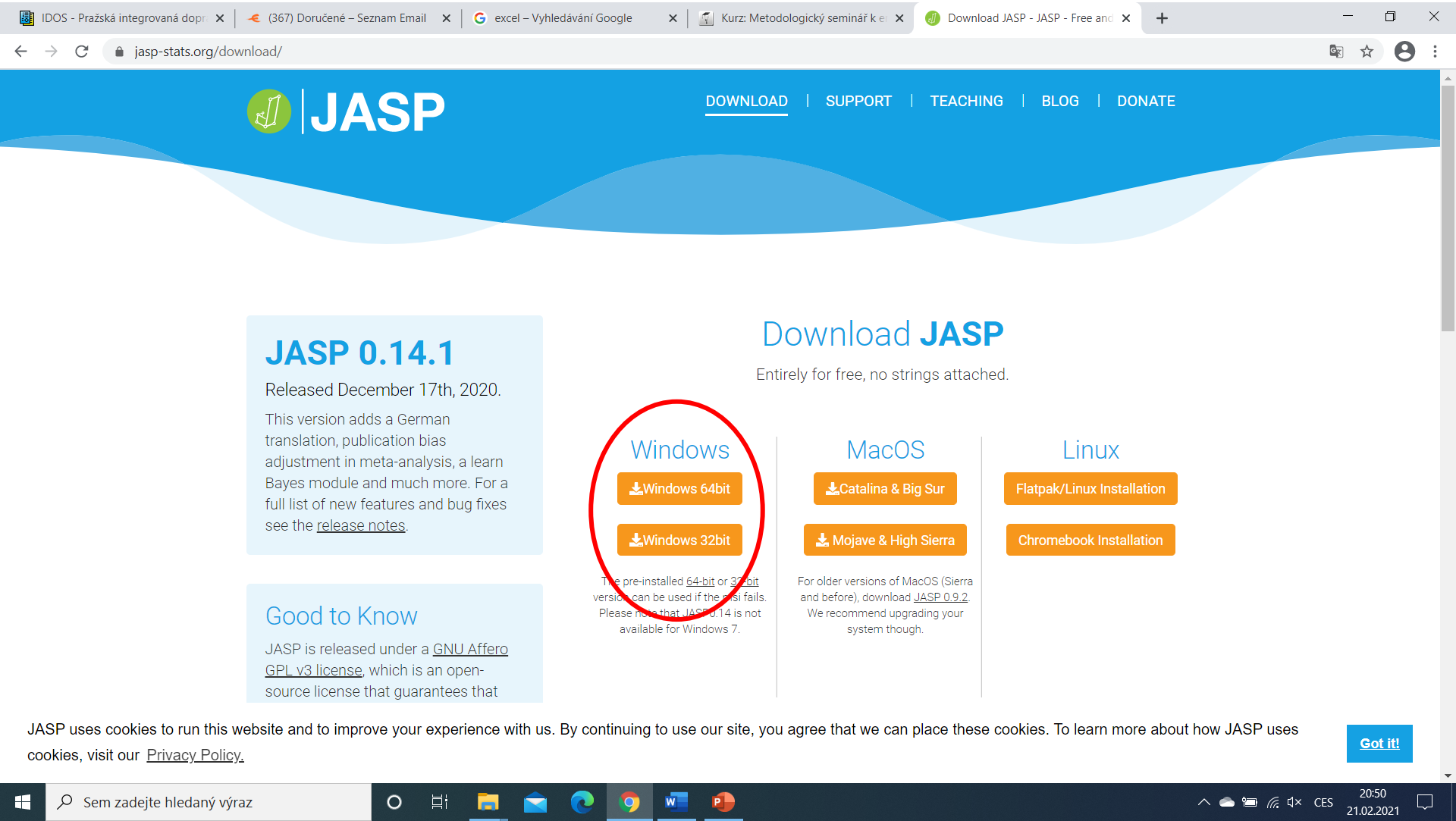

Úvod do JASP

Úvodní video (dr. Petr Soukup, FSV UK) se týká **zanesení dat do JASP a základních funkcí v JASP:**

https://www.youtube.com/watch?v=PXVUpD97BLE

Pro naše potřeby je důležitá část z videa: od 18. minuty do konce

Předchozí informace si povídáme sami ústně.

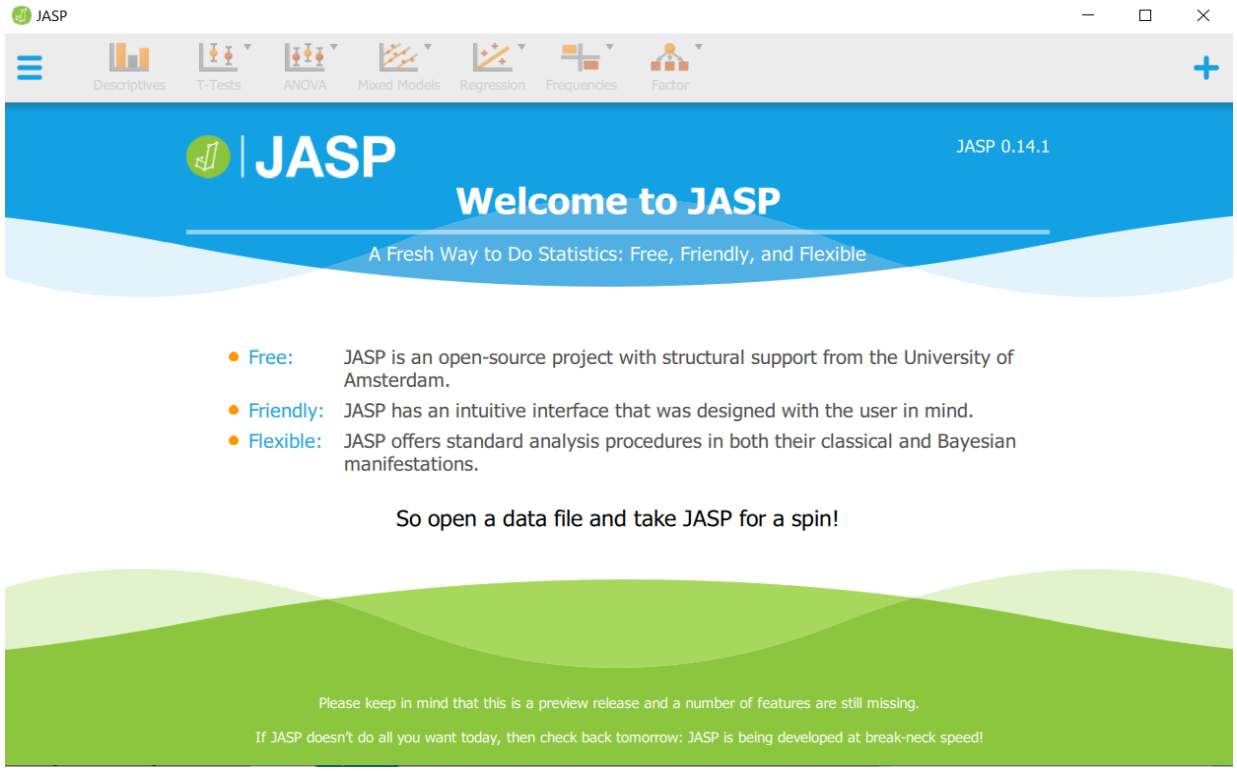

Informace k JASP – přepis a otevření dat

Volný software, podporovaný Univerzitou v Amsterodamu. Jde o free-ware alternativu k SPSS, která je placená (stojí min. 18 tis. po slevě pro vzdělávací ústavy).

Do programu JASP nelze přepisovat **dotazníky.** Musíme je **nejprve přepsat do Excelu** a v něm je uložit ve formátu s koncovkou „**csv**“ nebo „**ods**“. (Je ale kompatibilní i s některými dalšími statistickými programy – SPSS apod.).

Celkově umí přečíst data v dokumentech s koncovkou xls, sav, csv, ods, txt, dta, por, xpt, jasp.

1. Možnost – **V Excelu** se list s daty uloží jako soubor s koncovkou „**csv**“.
2. Pokud by Vám to nefungovalo, je možné si stáhnout z internetu ještě **free program „Open Offices“**. V něm je Excel, který automaticky nabízí ukládání ve formátu „**ods**“ a v něm se dají soubory otevřít bez potíží.

Také úpravu dat provádíme v Excelu (např. výpočet průměrných hodnot z dotazníku).

Při přepisu do Excelu píšeme názvy položek do prvního řádku.

Informace k JASP – otevírání dat

Excelový soubor, který otevřeme v JASP, se pak automaticky uloží ve formátu s koncovkou „jasp“ (zobrazení souboru v JASP na ploše viz zelené logo dole).

OTEVÍRÁNÍ SOUBORŮ => tři modré čárky v levém horním rohu => OPEN

Pak buď možnost => „recent files“ – nabízí naposledy otevřené soubory v JASP,

nebo možnost => „computer“ – otevření jiných uložených souborů prostřednictvím „browse“

(*„Data library“ – nabízí cvičné (smyšlené) soubory, vhodné pro naše použití konkrétních typů výpočtů a pro naše případné procvičování. Jsou zde i příslušné výpočty*).

OTEVÍRÁNÍ SOUBORŮ => tři modré čárky v levém horním rohu => OPEN

Pak buď možnost => „recent files“ – nabízí naposledy otevřené soubory v JASP,

nebo možnost => „computer“ – otevření jiných uložených souborů prostřednictvím „browse“

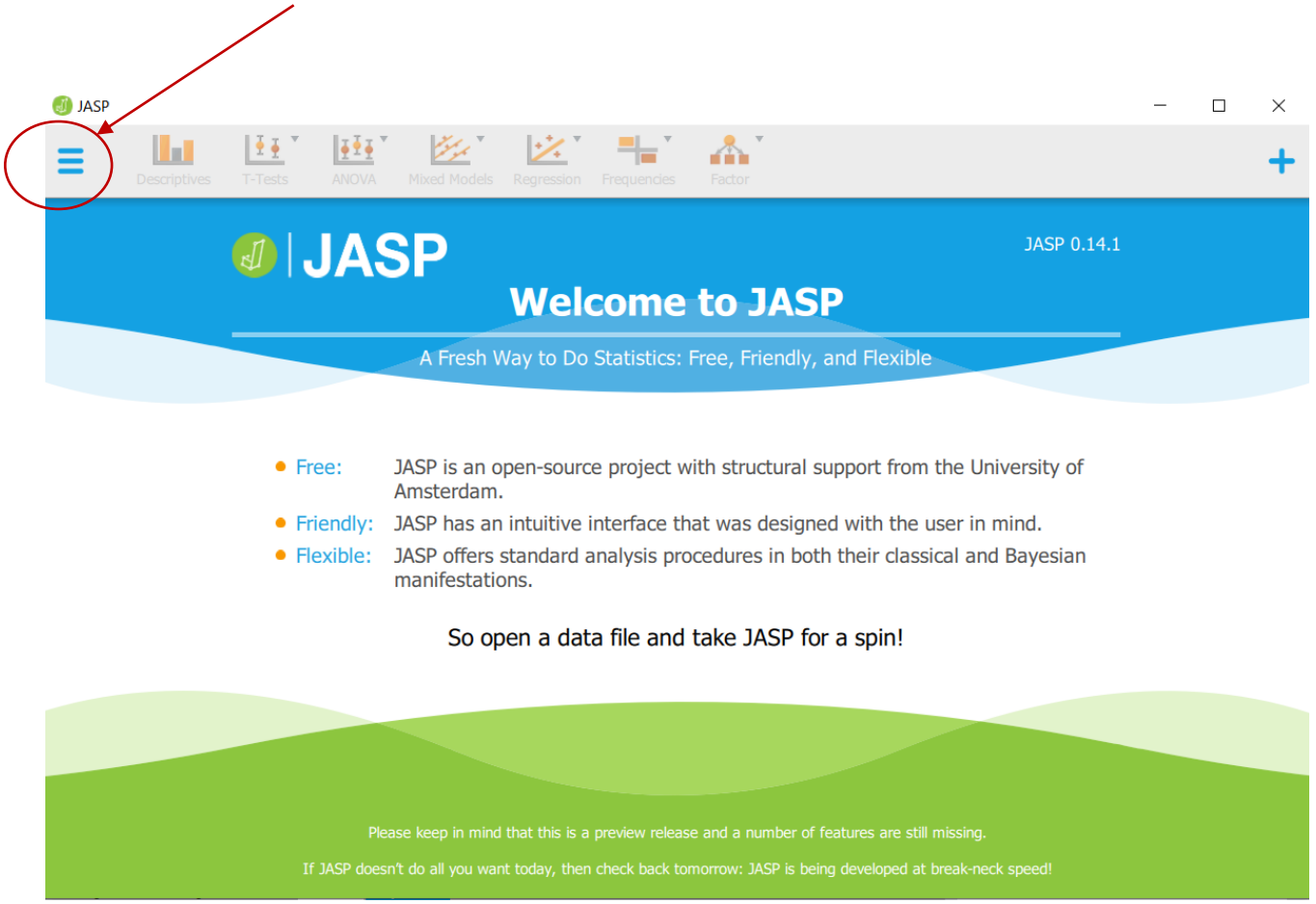

Informace k JASP – typy proměnných

V prvním řádku se u proměnných zobrazuje **určitou variantou obrázku** typ proměnné:

- *kategorická/**nominal*** (tři kroužky) – frekvence (místo průměru a SD medián), koláčový graf.
- *pořadová/**ordinal*** (tři sloupečky značící sloupcový graf) – frekvence (místo průměru a SD medián), koláčový graf nebo histogram.
- *intervalová/spojitá/kardinální/**scale*** (šikmo položené oranžové pravítko) – průměry a SD, různé grafy.
- stávající označení proměnné je možné změnit **kliknutím na daný obrázek**.

Když se klikne na název proměnné, tak se ukážou popisky této proměnné.

JASP umožňuje pracovat **i s nominální proměnnou v podobě textu** (ta je označena třemi kroužky, patrně s písmenem „A“).

-**Většinou nepracujeme s jednotlivými položkami, ale s jedinou hodnotou za větší počet položek (měřících totéž) z dotazníku**. Tuto souhrnnou hodnotu musíme **vytvořit v Excelu** (většinou počítáme ze sledovaných položek **průměr**, ale jen z těch, které respondenti vyplnili). Příkaz: **=AVERAGE(BUŇKA;BUŇKA;atd.)**, nebo označíme vodorovnou řadu průměrovaných položek vedle sebe příkazem: **=AVERAGE(BUŇKA:BUŇKA)**. **=> spojitá prom.**

Základní informace k JASP – VIDEO

PODÍVÁME SE SAMOSTATNĚ NA VIDEO – nemusíme rozumět všemu, ale **potřebujeme vidět, jak JASP vypadá, a vědět, jak si vytvořit a otevřít soubor a označit proměnné.**

Úvodní video (dr. Petr Soukup, FSV UK) se týká **zanesení dat do JASP a základních funkcí v JASP:**

https://www.youtube.com/watch?v=PXVUpD97BLE

Pro naše potřeby je důležitá část z videa: od 18. minuty do konce

- **Za 25 minut** se sejdeme v MS TEAMSECH k diskusi.

LITERATURA ke statistice:

Mareš, P., Rabušic, L., Soukup, P.: *Analýza sociálně vědních dat (nejen v SPSS).* Masarykova univerzita, Brno, 2015

- nebo novější vydání: Rabušic, L., Soukup., P., Mareš, P.: *Statistická analýza sociálněvědních dat (prostřednictvím SPSS)*. Masarykova univerzita, Brno, 2015.

Děkuji Vám za pozornost

- přejdeme k Vašim dotazům, poznámkám a námětům: